

RPO-704974-VII-720.6/12/AI

Raport
Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji
Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych
w celu Wytrzeźwienia Komendy Miejskiej Policji Poznań Nowe Miasto
(wyciąg)

1. Wprowadzenie

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania*, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 15 czerwca 2012 r., do Pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia Komendy Miejskiej Policji Poznań Nowe Miasto (dalej: PdOZ lub Izba), udali się pracownicy Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” (dalej: KMP lub Mechanizm): Magdalena Chmielak, Aleksandra Iwanowska oraz Wojciech Sadownik (prawnicy).

Celem wizytacji zapobiegawczej Krajowego Mechanizmu Prewencji, było sprawdzenie na miejscu sposobu traktowania osób zatrzymanych i dokonanie oceny ich ochrony przed torturami oraz innym okrutnym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem. Realizowana wizytacja związana była z trwającymi od dnia 7 czerwca br. Mistrzostwami Europy w piłce nożnej. Oceniano stan przygotowań do Euro 2012 oraz traktowanie osób szczególnie narażonych na niewłaściwe traktowanie (tzw. grupy wrażliwe), w tym obcokrajowców.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji na temat funkcjonowania Izby przedstawionej przez sierż. szt. Krzysztofa Łodę, kierownika PdOZ;
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla zatrzymanych;
- przeprowadzeniu rozmów z trzema osobami zatrzymanymi;
- zapoznaniu się z następującą dokumentacją PdOZ: Regulaminem pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, książką wizyt lekarskich, książkami przebiegu służby, protokołami zatrzymań w okresie od 7 czerwca br. do dnia wizytacji, rejestrem zatrzymanych.

Pracownicy Krajowego Mechanizmu Prewencji poinformowali Kierownika PdOZ Poznań Nowe Miasto – sierż. szt. Krzysztofa Łodę o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali jego uwag i wyjaśnień.

2. Legalność zatrzymania

Izba przeznaczona jest dla kobiet i mężczyzn, zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Podczas przeprowadzania wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji, w Izbie przebywało 8 osób zatrzymanych.

W protokołach zatrzymania, które zostały poddane analizie, nie uzupełniono daty i godziny zwolnienia zatrzymanego. Taki stan uniemożliwia sprawdzenie legalności zatrzymania osoby zwalnianej (czas zatrzymania). W niektórych protokołach zamiast godziny i daty zwolnienia wpisywano pozycję, pod którą znajdowała się adnotacja dot. tej osoby, zawarta w rejestrze zatrzymanych wraz z czasem zwolnienia z Izby.

W jednym przypadku dostrzeżono rozbieżności w prowadzonej dokumentacji co do godziny umieszczenia zatrzymanego w pomieszczeniu. W

książce przebiegu służby podano informację, iż pobyt w PdOZ rozpoczął się w dniu 14 czerwca br. o godz. 20.45, w rejestrze zatrzymanych wpisano natomiast godz. 22.53. (poz. 994 rejestru zatrzymanych, dot. zatrzymanego Petar Poljancic). Krajowy Mechanizm Prewencji podkreśla, iż konieczne jest rzetelne prowadzenie dokumentacji dot. osób zatrzymanych na każdym etapie ich zatrzymania, w tym w czasie umieszczenia i pobytu w PdOZ.

3. Traktowanie przez personel wizytowanej jednostki

Kontrola osobista zatrzymanych mężczyzn odbywa się w dyżurce funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ, pomieszczenie to nie jest monitorowane. Zgodnie z wyjaśnieniami funkcjonariuszy towarzyszących przedstawicielom Mechanizmu w trakcie wizytacji, przeszukania umieszczanych w jednostce kobiet dokonują funkcjonariuszki Policji z innych wydziałów, pełniące dyżury w danym dniu w Komendzie. Kontrola odbywa się w pomieszczeniach niemonitorowanych.

W okresie od dnia 7 czerwca br. do dnia wizytacji w Izbie nie odnotowano wydarzeń nadzwyczajnych, nie przyjęto również żadnych skarg związanych z pobytem w PdOZ.

W rozmowach indywidualnych jeden z zatrzymanych poinformował przedstawicieli KMP, iż wieczorem otrzymał sugestię od funkcjonariusza pełniącego dyżur w PdOZ, aby nie zgłaszał w porze nocnej potrzeby opuszczenia pokoju (cyt. „nie będziemy się już widzieć, prawda?”). Mechanizm podkreśla, iż osobom zatrzymanym należy w każdym czasie umożliwić dostęp do urządzeń sanitarnych. Również stan zdrowia osoby zatrzymanej może ulec pogorszeniu od momentu zatrzymania, co wiąże się z potrzebą poinformowania funkcjonariusza. W ocenie Mechanizmu kierowanie do osób zatrzymanych jakichkolwiek aluzji, które prowadziłyby do zaniechania przez osobę zatrzymaną podejmowania zgłoszenia potrzeby opuszczenia pokoju dla zatrzymanych są niedopuszczalne i jako takie winny być wyeliminowane.

Krajowy Mechanizm Prewencji przypomina również, iż na funkcjonariuszach pełniących służbę w PdOZ spoczywa również obowiązek

dokonywania kontroli przez wizjery pokoi, co wynika z § 13 *Zarządzenia Komendanta Głównego Policji z dnia 2 września 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*. Jest to szczególnie istotne z uwagi na przebywanie w pomieszczeniach osób doprowadzonych do wytrzeźwienia. Regularna kontrola ich stanu zdrowia zmniejsza ryzyko wystąpienia wydarzenia nadzwyczajnego z ich udziałem.

Osoby zatrzymane, z którymi przedstawiciele KMP przeprowadzili indywidualne rozmowy nie zgłaszały innych uwag odnośnie traktowania ich przez funkcjonariuszy.

4. Prawo do ochrony zdrowia

Przed umieszczeniem w Izbie, badaniu lekarskiemu poddawane są wszystkie osoby nietrzeźwe, natomiast pozostałe tylko wówczas, gdy jest taka potrzeba lub zatrzymany tego żąda. Badania lekarskie przed przyjęciem do Izby odbywają się w szpitalu na podstawie wniosków/skierowań wydanych przez Komendę Miejską Policji Poznań Nowe Miasto. Lekarz po badaniu wydaje zaświadczenie zezwalające na przebywanie danej osoby w PdOZ.

W razie nagłego zachorowania zatrzymanego w Izbie lub gdy zatrzymany żąda badania lekarskiego do jednostki wzywane jest pogotowie. Jeśli na podstawie wywiadu/badania lekarz stwierdzi, iż konieczne jest przeprowadzenie specjalistycznych badań, osobę zatrzymaną przewozi się do szpitala. Lekarz ponownie wydaje zaświadczenie o braku przeciwwskazań do dalszego przebywania w Izbie lub następuje zwolnienie zatrzymanego z PdOZ ze względu na stan zdrowia.

Wszelkie kwestie dotyczące realizacji prawa zatrzymanych do ochrony zdrowia odnotowywane są w następujących dokumentach: w książce przebiegu służby, książce wizyt lekarskich (w okresie objętym wizytacją tj. 7-15 czerwca br. nie było wizyt lekarskich w PdOZ) oraz teczkach zatrzymanych (protokół zatrzymania oraz zaświadczenie o braku przeciwwskazań do przebywania w PdOZ).

Analiza ww. dokumentów wykazała, że - generalnie rzecz biorąc - funkcjonariusze pełniący służbę w PdOZ Poznań Nowe Miasto prawidłowo wykonują swoje obowiązki w zakresie przestrzegania prawa zatrzymanych do ochrony zdrowia. W książce przebiegu służby znajdowały się wpisy o realizacji przez funkcjonariuszy zaleceń lekarza w zakresie wydawania i dawkowania zaleconych niektórym zatrzymanym leków.

Wizytujący zwrócili jednakże uwagę na kilka kwestii budzących zastrzeżenia KMP. Należy wskazać, że wpisy na zaświadczeniach o braku przeciwwskazań do pobytu w Izbie są niepełne (nie odnotowywano w nich godziny przeprowadzania badania). Powyższe uchybienia naruszają zasadę rzetelności prowadzenia dokumentacji. KMP zaleca zwracanie uwagi na prawidłowość i rzetelność wypełniania dokumentacji przez lekarzy badających zatrzymanych.

W trakcie badania dostępu do opieki medycznej osób przebywających w PdOZ, przedstawiciele KMP weryfikowali również sposób udzielania świadczeń medycznych w kontekście obecności podczas nich osób nie wchodzących w skład personelu medycznego (funkcjonariuszy Policji). Z informacji uzyskanych w trakcie rozmów z zatrzymanymi oraz z personelem PdOZ wynika, iż zatrzymani są badani w obecności funkcjonariuszy Policji bądź przy otwartych/uchylonych drzwiach gabinetu, a funkcjonariusze oczekują na zatrzymanego w ich pobliżu.. Mechanizm uznaje, iż obecność takich osób winna być ograniczona do niezbędnych, uzasadnionych okolicznościami, sytuacji w których zachodzi uzasadniona obawa o bezpieczeństwo personelu medycznego, lub ze względu na miejsce udzielania świadczeń, zachodzi uzasadniona brakiem odpowiednich zabezpieczeń technicznych obawa ucieczki osoby zatrzymanej. Prezentowany punkt widzenia koresponduje ze stanowiskiem CPT odnoszącym się do omawianej kwestii i zawartym w Dwunastym Raporcie Generalnym CPT (§ 42 w [CPT/Inf (2002)15]), w którym Komitet podkreśla konieczność przeprowadzania badań lekarskich poza zasięgiem wzroku i słuchu personelu niemedycznego.

5. Prawo do informacji oraz prawo do żądania powiadomienia osób bliskich o sytuacji, w której znajduje się osoba zatrzymana

Dokumentem regulującym prawa i obowiązki osób zatrzymanych i umieszczonych w PdOZ jest *Regulamin pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia* (dalej: Regulamin), stanowiący załącznik do poprzednio obowiązującego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 października 2008 r. w sprawie pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach. Jego treść została udostępniona na korytarzu przy dyżurce Izby, w dyżurce zaś znajdował się tekst ww. rozporządzenia. Tylko w tych miejscach zatrzymani mogą zapoznać się z przepisami.

W Izbie nie był dostępny nowy tekst rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. z 2012 r. poz. 638), dalej rozporządzenie. Rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, tj. z dniem 7 czerwca br. W związku z powyższym powinno być rozpowszechnione i udostępnione pełniącym służbę w pomieszczeniach funkcjonariuszom oraz zatrzymanym. Funkcjonariusze pełniący służbę w PdOZ powinni być zapoznani z nowymi przepisami z odpowiednim wyprzedzeniem.

Warto w tym miejscu zauważyć, iż obowiązek poinformowania osób zatrzymanych o przysługujących im uprawnieniach wraz z pouczeniem co do sposobu skorzystania z tychże, stanowi jedną z zasad dotyczących postępowania z osobami zatrzymanymi, zawartych w ww. Rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ (przyjętej pod nazwą „Zbiór zasad ochrony wszystkich osób poddanych

jakiegokolwiek formie zatrzymania lub uwięzienia”). Zasada 13 przywołanego dokumentu stanowi, iż „każdy, w chwili swojego aresztowania oraz w momencie rozpoczęcia pozbawienia go wolności lub uwięzienia lub niezwłocznie po tym momencie, otrzyma od organu władzy odpowiedzialnego za jego aresztowanie, pozbawienie go wolności lub uwięzienie odpowiednio, informacje na temat jego praw wraz z ich objaśnieniem oraz na temat sposobu, w jaki może z nich skorzystać.” Takie samo stanowisko zawarte zostało w Standardach Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom [CPT/Inf/E (2002)1 – Rev. 2003], który podkreśla, iż prawa osób pozbawionych wolności nie mają większej wartości, jeśli osoby te nie są świadome ich istnienia (§ 44 Dwunastego Sprawozdania Ogólnego Europejskiego Komitetu do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Poniżającymu Traktowaniu albo Karaniu [CPT/Inf (2002)12]).

Krajowy Mechanizm Prewencji stoi na stanowisku, iż niezbędna jest zmiana sposobu zapoznawania się osób zatrzymanych z treścią regulaminu pobytu w PdOZ na taki, który będzie dawał im gwarancję przyswojenia jego treści w warunkach wolnych od pośpiechu i konieczności wykonywania innych czynności. Biorąc powyższe pod uwagę, w opinii Krajowego Mechanizmu Prewencji, Regulamin powinien znajdować się w ogólnodostępnym i widocznym dla zatrzymanych miejscu, tak by wgląd do niego nie był uzależniony od decyzji funkcjonariuszy Policji lub innych czynników. Proponowanym przez KMP rozwiązaniem jest powieszenie informacji dotyczących uprawnień zatrzymanych i reguł ich pobytu w jednostce wewnątrz pokoi, w których przebywają osoby zatrzymane, co zagwarantuje przyswojenie postanowień Regulaminu w warunkach wolnych od pośpiechu. Obowiązek udostępnienia zatrzymanym regulaminu wynika również z § 16 pkt 2 rozporządzenia, zgodnie z którym kopię regulaminu oraz wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka umieszcza się w pokoju dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, w sposób uniemożliwiający ich zniszczenie lub dokonanie przy ich pomocy zamachu na zdrowie człowieka.

Należy zauważyć, iż z rozmowy z osobami przebywającymi w Izbie również wynika, że nie znały one swoich praw i obowiązków.

Krajowy Mechanizm Prewencji ustalił, iż funkcjonariusze Policji informują o fakcie zatrzymania wskazane przez zatrzymanych osoby trzecie, każdorazowo gdy zgłoszą takie żądanie. Jednakże, zgodnie z przytoczonym wyżej „Zbiorem zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia”- *„Niewłocznie po zatrzymaniu oraz po każdym przeniesieniu z jednego miejsca aresztowania lub uwięzienia do innego, osoba aresztowana lub uwięziona będzie uprawniona powiadomić, bądź też domagać się od właściwego organu powiadomienia członków jej rodziny lub innych właściwych osób według swojego wyboru, o jej zatrzymaniu, aresztowaniu lub uwięzieniu, bądź o przeniesieniu i o miejscu, w którym jest przetrzymywana” (Zasada 16.1).* W związku z powyższym, w ocenie Krajowego Mechanizmu Prewencji, w pierwszej kolejności należałoby więc rozważyć możliwość samodzielnej realizacji przysługującego zatrzymanym prawa do powiadomienia osoby trzeciej, zaś tylko w sytuacjach szczególnych prawo to realizować za pośrednictwem funkcjonariuszy Policji.

Osoby zatrzymane zgłaszały również, iż nie otrzymały informacji zwrotnej, czy faktycznie doszło do skutecznego poinformowania o fakcie zatrzymania. W protokołach zatrzymania również brakowało adnotacji, iż to prawo zatrzymanego zostało zrealizowane.

W dniu wizytacji na terenie PdOZ brakowało aktualnej prasy - z informacji uzyskanych od Kierownika wynika, że Komenda nie dostarcza prasy do pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. KMP zaleca przeznaczenie środków finansowych na zakup aktualnych gazet do PdOZ.

6. Prawo do skorzystania z pomocy obrońcy oraz tłumacza

Jednym z trzech podstawowych praw przysługujących zatrzymanym, stanowiącym gwarancję przeciwko złemu traktowaniu osób zatrzymanych jest prawo dostępu do adwokata. Zgodnie z zaleceniami CPT (§ 38 Drugiego Sprawozdania Ogólnego Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom [CPT/Inf (92)3]) dostęp do adwokata przez osoby przebywające w areszcie

policyjnym powinien obejmować prawo do kontaktowania się oraz do odwiedzin przez adwokata (w obu przypadkach gwarantujących poufność rozmów), jak również, co do zasady, prawo danej osoby do obecności adwokata w czasie przesłuchania.

W celu zapewnienia powyższego, w ocenie KMP należałoby udostępnić osobom zatrzymanym, które chciałyby skorzystać z obrońcy z wyboru odpowiedni spis adwokatów wykonujących zawód w danym okręgu.

Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego oraz Regulaminem pobytu osób umieszczonych w PdOZ, zarówno osobie zatrzymanej, jak i przyjmowanej do pomieszczenia należy zapewnić możliwość porozumiewania się za pośrednictwem tłumacza.

W protokołach zatrzymań osób, które nie władały językiem polskim brakowało adnotacji o udziale w czynnościach związanych z zatrzymaniem tłumacza oraz pieczęci wraz z podpisem. Natomiast porozumiewanie się osób zatrzymanych, nie władających językiem polskim w sprawach dotyczących pobytu w PdOZ odnotowywano w książce przebiegu służby. Tylko w jednym przypadku brakowało informacji o udziale tłumacza – zatrzymany w dniu 13 czerwca br., (dane usunięto).

7. Personel

W pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych celem wytrzeźwienia służbę pełni 10 funkcjonariuszy oraz Kierownik PdOZ. Wśród funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ zatrudniona jest jedna kobieta, od dłuższego czasu przebywająca na zwolnieniu lekarskim. Z uwagi na częste zwolnienia lekarskie do pełnienia służby w PdOZ oddelegowywani są funkcjonariusze z innych wydziałów.

KMP stoi na stanowisku, iż wszystkie osoby pełniące służbę w PdOZ powinny posiadać odpowiednie przeszkolenie do pracy w Izbie.

Mechanizm stwierdza, iż ofertę szkoleniową należałoby poszerzyć o dodatkowe zagadnienia tak aby personel PdOZ wiedział jak pracować z trudnymi osobami bez wyrządzania im krzywdy, jak udzielać pierwszej pomocy osobom w

różnym stanie fizycznym czy psychicznym, jak radzić sobie ze stresem i agresją etc. Standardy Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom (patrz: Fragment Drugiego Sprawozdania Ogólnego [CPT/Inf (92) 3] dot. szkoleń funkcjonariuszy służb porządku publicznego) wskazują, że nie ma lepszej gwarancji przeciwko złemu traktowaniu osoby pozbawionej wolności niż dobrze wyszkolony funkcjonariusz Policji czy Służby Więziennej. CPT kładzie szczególny nacisk na konieczność rozwijania umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej.

8. Warunki bytowe

Pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia usytuowane są na parterze Komendy Miejskiej Policji Poznań Nowe Miasto. W ich skład wchodzi: 7 pokoi trzyosobowych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, dyżurka profosa, magazyn pościeli brudnej, pomieszczenie do przechowywania depozytu, magazyn pościeli czystej, pokój do przygotowywania lub podgrzewania posiłków, 2 sanitariaty służące do utrzymania higieny osobistej, pokój lekarski, pokój przesłuchań, spacernik.

Wszystkie pokoje dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia wyposażone zostały w jednakowy sposób, zgodnie rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. z 2012 r. poz. 638). W pomieszczeniach było czysto.

Zatrzymani mieli zapewnioną właściwą temperaturę i oświetlenie odpowiednie do czytania i pisania. W pomieszczeniach działała sprawna wentylacja grawitacyjna. W dniu wizytacji w jednym z pokoi nie funkcjonowało oświetlenie nocne, osoba zatrzymana całą noc spędziła przy zapalonym świetle.

Zgodnie z informacją udzieloną przez Kierownika PdOZ usterka została zgłoszona w godzinach porannych do właściwego wydziału.

W kilku pokojach nie działała instalacja przyzywowa. Kierownik PdOZ przekazał przedstawicielom Mechanizmu informację, iż zgłosił potrzebę naprawy do Wydziału Zaopatrzenia KMP w Poznaniu w połowie maja, jednakże do dnia wizytacji PdOZ przez KMP usterka nie została usunięta. W ocenie Mechanizmu naprawy instalacji przywoławczej należy dokonywać niezwłocznie, z uwagi na ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa przebywających w pomieszczeniach osób zatrzymanych.

W Izbie funkcjonuje monitoring tylko w na terenie korytarza oraz pokoju przesłuchań, podgląd jest dostępny w pomieszczeniu dyżurnego Komendy. Monitoring nie jest zapisywany.

Rzeczy cenne, które zatrzymany posiada przy sobie w trakcie zatrzymania, są wpisywane w kwit depozytowy i przechowywane w szafkach depozytowych, w pomieszczeniu dyżurki profosa.

Pokoje sanitarne przeznaczone dla zatrzymanych wyposażono w 2 w-c, umywalki oraz prysznic. W dniu wizytacji znajdował się tam papier toaletowy oraz mydło. Z informacji uzyskanych od funkcjonariusza pełniącego służbę w PdOZ wynika, że w sanitariatach wyodrębniono miejsce do używania wyrobów tytoniowych przez osoby zatrzymane.

Wszystkie posiłki dla zatrzymanych przygotowuje podmiot zewnętrzny. Dostarczane są one w jednorazowych, utrzymujących ciepło opakowaniach. Z informacji udzielonych przez Kierownika PdOZ wynika, że osoby nietrzeźwe otrzymują do picia kawę, herbatę lub wodę.

Osoby zatrzymane, z którymi przedstawiciele Mechanizmu przeprowadzili indywidualne rozmowy w zakresie warunków bytowych podały, iż mogły skorzystać z prysznica, jednakże nie wydano im ręcznika. Jeden z zatrzymanych poinformował, iż wycierał się w papier toaletowy.

Zatrzymanym wydawany jest koc, materac oraz poduszka. W dniu wizytacji przedstawiciele Mechanizmu zaobserwowali, iż zatrzymany w godzinach porannych nie otrzymał na czas pobytu w porze nocnej bielizny pościelowej, co

uzasadniano tym, iż zarówno koce jak i poduszki są bardzo często prane (średnio co tydzień), dlatego wydano zatrzymanemu jedynie koc, poduszkę i materac bez powłoczek. Jednakże kontrola bielizny brudnej nie potwierdziła przekazanych informacji, gdyż brak było zarówno kocy jak i poduszek wśród rzeczy, które miałyby być przekazane do prania.

Krajowy Mechanizm Prewencji przypomina, iż zgodnie §9 pkt 6 rozporządzenia podczas ciszy nocnej, a także gdy jest to uzasadnione w innej porze dnia, osobie zatrzymanej udostępnia się do indywidualnego użytkowania materac, podglówek, koc (w porze jesienno-zimowej dwa koce) oraz pościel – dwa prześcieradła i powłoczkę.

Mając na uwadze potrzebę utrzymania higieny osobistej konieczne jest, aby wydawać osobom zatrzymanym oprócz koca i poduszki również bieliznę pościelową.

W pozostałym zakresie osoby zatrzymane nie zgłaszały uwag do warunków bytowych.

7. Zalecenia

Na podstawie art. 19 Protokołu Fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, Krajowy Mechanizm Prewencji zaleca:

1. wyeliminowanie praktyki niewłaściwego traktowania zatrzymanych polegającej na sugestjach, aby w nocy osoby zatrzymane nie zgłaszały potrzeby wyjścia z pokoju;
2. zmianę sposobu udostępniania Regulaminu pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia tak, by stworzyć zatrzymanym lepsze warunki do zapoznania się z jego treścią (np. na wewnętrznej stronie drzwi pomieszczeń dla zatrzymanych lub poprzez wydawanie zainteresowanym wspomnianego aktu);

3. udostępnienie osobom zatrzymanym spisu adwokatów wykonujących zawód w danym okręgu;
4. zapewnienie osobie zatrzymanej, która nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim tłumacza przy czynnościach związanych z zatrzymaniem;
5. rozważenie możliwości samodzielnej realizacji przysługującego zatrzymanym prawa do powiadomienia osoby trzeciej, a tylko w sytuacjach szczególnych realizowanie tego prawa za pośrednictwem funkcjonariuszy Policji, udzielając przy tym zatrzymanym informacji zwrotnej o powiadomieniu osoby bliskiej o zatrzymaniu;
6. ograniczenie obecności funkcjonariusza Policji w trakcie udzielania świadczeń medycznych osobie zatrzymanej do sytuacji, w których zachodzi uzasadniona obawa o bezpieczeństwo personelu medycznego lub ze względu na miejsce udzielania świadczeń, zachodzi uzasadniona brakiem odpowiednich zabezpieczeń technicznych obawa ucieczki osoby zatrzymanej;
7. prowadzenie w sposób rzetelny i szczegółowy dokumentacji (wskazanie godziny i daty zwolnienia w protokole zatrzymania, zamieszczenie adnotacji o udziale w czynnościach tłumacza wraz z podpisem i pieczęcią);
8. zwracanie uwagi na prawidłowość uzupełniania dokumentacji przez lekarzy przeprowadzających badania zatrzymanych (odnotowywanie godziny przeprowadzania badania);
9. zorganizowanie szkoleń dla funkcjonariuszy Policji z zakresu udzielania pierwszej pomocy, radzenia sobie ze stresem, umiejętności interpersonalnych;
10. wydawanie zatrzymanym pościeli oraz ręczników;
11. dokonanie naprawy instalacji przyzywowej oraz innych usterek na bieżąco;
12. zaopatrzenie PdOZ w aktualną prasę dla zatrzymanych.

Sporządziła: Magdalena Chmielak

W imieniu Zespołu: